Region Stockholm

7

Vårduppdrag för att tillgodose behov av specialistläkare inom öron- näs-, och halssjukvård

HSN 2018-1416

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Avtalsenhet vårdval
Pontus Bergqvist Vogel

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-08-07

HSN 2018-1416

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Vårduppdrag för att tillgodose behov av specialistläkare inom öron- näs-, och halssjukvård

Ärendebeskrivning
Ärendet innehåller förslag på vårduppdrag för att kunna tillgodose regionens behov av specialistläkare inom öron-, näs- och halssjukvård samt fortbildning av annan legitimerad personal som arbetar med patientgruppen.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i valfrihets- och tillgänglighetsberedningen

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att teckna avtal med Karolinska Universitetssjukhuset om att driva en enhet inom öron- näs-, och halssjukvård lokaliserad på Danderyds sjukhus.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Inom Region Stockholm bedrivs specialiserad öron- näs och halssjukvård av Karolinska Universitetssjukhuset, av vårdgivare inom vårdval öron-, näs- och halssjukvård samt av läkare som arbetar enligt nationella taxan. Det finns inom länet cirka 150 verksamma läkare inom specialiteten varav cirka två tredjedelar inom vårdvalet. En stor andel av läkarna inom vårdvalet är i, eller nära, pensionsålder.

Karolinska Universitetssjukhuset är ensamt ansvariga för utbildningen av specialister inom området. Utbildningen har vid två tillfällen (2014 och

2016) blivit underkänd vid granskning av utbildningskvalitén (en så kallad SPUR-inspektion). Detta har inneburit att regionen under ett antal år inte har utbildat tillräckligt många öron-, näs- och halsspecialister för att täcka det framtida behovet hos befolkningen i regionen. Bakgrunden till att utbildningen underkänts är att ST-läkare inom öron-, näs- och halssjukvård i nuläget inte får tillräcklig träning inom specialitetens basala delar under sin ST-placering på Karolinska Universitetssjukhuset. Oselekterade mottagningspatienter och basal kirurgi omhändertas i princip enbart inom vårdvalet och sjukhuset har därför varken tillräcklig eller rätt patientmix för att kunna utbilda specialister.

Av hälso- och sjukvårdslagen framgår att det i regionerna ska finnas anställning för läkares specialistutbildning i den omfattning som motsvarar det prognostiserade framtida behovet. Mot bakgrund av ovanstående bedömer förvaltningen att det är angeläget att snarast möjligt hitta en lösning för att åter kunna anställa nya ST-läkare inom öron-, näs- och halssjukvård. En fungerande och kvalitetssäkrad ST-utbildning är därutöver en förutsättning för att Karolinska Universitetssjukhuset under hösten 2019 med framgång ska kunna ansöka om nationella högspecialiserade uppdrag inom vårdområdet.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att regionens utbildningsbehov består av sex nya ST-tjänster per år. Därutöver krävs ökad möjlighet för fortbildning för distriktsläkare samt sjuksköterskor som omhändertar en stor andel av patienterna inom vårdområdet. Utbildning av distriktsläkare är av vikt för att säkra tillgängligheten för de patienter som behöver omhändertagande av öron-, näs- och halsspecialist.

Efter utflytt av basal vård från akutsjukhus behöver ST-läkarna, givet *nuvarande* vårdstruktur och uppdrag, cirka 20 månaders tjänstgöring inom vårdvalet för att uppnå gällande utbildningskrav enligt Socialstyrelsens föreskrifter. Denna placering behöver vara under utbildningens inledande år vilket innebär ett större handledarbehov än vid en placering i vårdvalet några år in i tjänstgöringen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i dialog med specialiteten och vårdgivare inom vårdvalet undersökt vårdvalets möjligheter att tillgodose regionens behov av utbildning av specialistläkare. Förvaltningen bedömer att endast ett fåtal vårdgivare har den patientmix, lokaler och kompetens som krävs för längre ST-placeringar. Dessa mottagningar kan endast ta

emot ett fåtal ST-läkare och därmed finns inte förutsättningar att täcka regionens utbildningsbehov inom vårdvalet.

Mot bakgrund av detta har förvaltningen tagit fram ett förslag på vårduppdrag för att säkra behov av specialistläkare inom öron-, näs- och halssjukvård samt fortbildning av annan legitimerad personal som arbetar med patientgruppen. Förvaltningen ser att den enda möjliga lösningen i nuläget är att Karolinska Universitetssjukhuset får i uppdrag att starta en öron-, näs- och halsenhet. Förvaltningen förslår att enheten lokaliseras på Danderyds sjukhus. En lokalisering i norra Stockholm innebär en ökad geografisk tillgänglighet för patienter boende i norra regionen, eftersom dessa patienter idag behöver åka till Huddinge sjukhus för att få sjukhusvård.

Den tillkommande öron-, näs- och halssjukvårdenheten på Danderyd behöver ett inflöde av patienter som idag får sin vård, öppenvård och dagkirurgi, inom vårdval öron-, näs- och halssjukvård och inom nationella taxan. Utöver detta kommer enheten på Danderyd även att ta emot en del av de patienter som idag hänvisas till Karolinska Huddinge. Det rör sig främst om akuta och subakuta patienter samt volymer som i nuläget ingår i sjukhusets elektiva flöde. Startdatum för verksamheten fastställs i förhandling mellan parterna. Dock senast första kvartalet 2020

ST-utbildningen vid Karolinska Universitetssjukhuset ska också kombineras med kortare placeringar i vårdvalet. För kortare placeringar bedömer förvaltningen att det finns ett flertal relevanta vårdgivare inom ramen för vårdvalet.

Mot bakgrund av att regionen inte kan examinera nya specialistläkare är det motiverat att omfördela uppdrag inom det specifika vårdområdet. Detta för att säkra kompetensförsörjning, och därmed tillgänglighet för patienter i behov av öron-, näs- och halssjukvård inom regionen.

Ekonomiska konsekvenser
Finansiering gällande den tillkommande ÖNH-enheten på Danderyds sjukhus sker genom en omfördelning av budgetmedel, cirka 10 miljoner kronor, från vårdval öron-, näs- och halssjukvård och nationella taxan motsvarande de volymer som överförs. Därutöver sker omfördelning inom Karolinska Universitetssjukhusets i samband med avtal 2020.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Beslutet väntas få positiva effekter för patientsäkerheten inom specialiteten genom att säkra framtida kompetensförsörjning och tillgänglighet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet väntas få positiva effekter för jämlik vård eftersom delar av öron-, näs- och halssjukvården på sjukhusnivå kommer att erbjudas vid två lokaliteter i regionens södra respektive norra del. Detta innebär en ökad geografisk tillgänglighet för patienter i regionens norra delar.

Miljökonsekvenser
Beslutet väntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Beslutet väntas få oförändrade konsekvenser för administrationen.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-08-07